

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการปฏิบัติงานและการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ : ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) คือ นักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ เฉพาะในกรุงเทพมหานครเท่านั้น โดยจะแบ่งประเภทของหน่วยงานออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 กรมประชาสงเคราะห์ และหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดหรือที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 โรงพยาบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชน
- 1.3 ศูนย์บริการสาธารณสุขต่าง ๆ
- 1.4 สมาคมและมูลนิธิต่าง ๆ

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีจำนวน 150 คน โดยการคัดเลือกจากหน่วยงานที่มีการให้บริการทางด้านสังคมสงเคราะห์ และมีนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพปฏิบัติงานอยู่และทำการสุ่มออกมา ซึ่งเป็นการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยการแบ่งนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่จะศึกษาออกตามประเภทของหน่วยงานต่าง ๆ ในจำนวนที่ใกล้เคียงกันและเป็นไปตามสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนที่มีอยู่จริง ดังนี้

2.1 กรมประชาสงเคราะห์และหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดหรือที่เกี่ยวข้อง	50 คน
2.2 โรงพยาบาลทั้งของรัฐบาลและเอกชน	40 คน
2.3 ศูนย์บริการสาธารณสุขต่าง ๆ	30 คน
2.4 สมาคมและมูลนิธิต่าง ๆ	30 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้พิจารณาความเป็นไปได้ของการเก็บข้อมูล เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องของเวลาและสถานที่ตั้งของหน่วยงานแต่ละแห่ง รวมทั้งจำนวนของนักสังคมสงเคราะห์ที่ปฏิบัติงานอยู่ในแต่ละหน่วยงานมีจำนวนไม่มากนัก และไม่สามารถตรวจสอบจำนวนที่แน่นอนได้ เนื่องจากยังไม่มีการรวบรวมจำนวนนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่แท้จริงไว้ที่หนึ่งทีใดเลย นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการไปติดต่อแต่ละหน่วยงานด้วยตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากต้องการได้ข้อมูลที่ครบถ้วน แน่นนอน และตรงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีกำหนดจำนวนดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ตัวแปรในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ทักษะของนักสังคมสงเคราะห์ที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน และการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. บทบาทในด้านการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงานและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
2. บทบาทในการเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน
3. บทบาทในการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

- เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ
- ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ เช่น อายุ ตำแหน่งการศึกษา รวม 6 ข้อ
 - ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงานและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ โดยการเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับบทบาทที่คาดหวัง รวม 17 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการ เป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ โดยการเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับบทบาทที่คาดหวัง รวม 16 ข้อ

- ส่วนที่ 4 4.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการ เผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ โดยการเปรียบเทียบระหว่างบทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับบทบาทที่คาดหวัง รวม 12 ข้อ
- 4.2 เป็นการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสื่อมวลชนแต่ละประเภทในด้านต่าง ๆ รวม 5 ข้อ

ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูลจำนวน 15 ชุด และขอคำแนะนำตรวจแก้ไขจากนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพก่อน เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ โดยวิธีการเช่นนี้ คือ ความเที่ยงตรงตามที่เห็นเด่นชัด (Face Validity) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมอีกครั้ง

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดคะแนนความคิดเห็นของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพเกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน และการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ โดยแยกออกเป็นบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งแบ่งเป็น 5 สเกล คือ

บทบาทที่คาดหวัง			บทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน				
ควรมีมากที่สุด	ให้	5	คะแนน	มีมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ควรมีมาก	ให้	4	คะแนน	มีมาก	ให้	4	คะแนน
ควรมีปานกลาง	ให้	3	คะแนน	มีปานกลาง	ให้	3	คะแนน

บทบาทที่คาดหวัง				บทบาทที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน			
ควรมีน้อย	ให้	2	คะแนน	มีน้อย	ให้	2	คะแนน
ควรมีน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน	มีน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้เริ่มดำเนินการใช้ช่วง เดือนมกราคมถึงกลางเดือน กุมภาพันธ์ 2534 เป็นระยะเวลา 1 เดือน 15 วัน หลังจากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวเข้าประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์สรุปผลของการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ และการหาค่าร้อยละของแต่ละรายการใช้สำหรับข้อมูลด้านสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สำหรับศึกษาข้อมูลที่เป็นลักษณะของนักสังคมสงเคราะห์ที่มีต่อบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน และการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของแต่ละช่วงความคิดเห็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 5.00-4.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 4.55-3.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ มาก

คะแนนเฉลี่ย 3.55-2.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.55-1.56 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ น้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.55-1.00 ถือว่าคะแนนอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3. ค่า t-test เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปร 2 กลุ่ม คือ บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของสื่อมวลชนใน

การส่งเสริมการปฏิบัติงาน และการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ ในทั้ง 3 ด้าน คือ

- บทบาทในด้านการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงาน และการปฏิบัติงาน สังคมสงเคราะห์

- บทบาทในด้านการเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชน

- บทบาทในด้านการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์

ซึ่งประกอบด้วยสมมติฐานดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงาน และการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสื่อมวลชนในการเป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชน ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพมีความแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของสื่อมวลชนในการเผยแพร่ภาพพจน์ของนักสังคมสงเคราะห์ ในทัศนะของนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพมีความแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย